

MEGHÍVÓ

A BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM

KERTÉSZETTUDOMÁNYI

DOKTORI ISKOLÁJA

meghívja Önt

VÉTEK GÁBOR

**Vesszőpusztulást okozó málnakártevők környezetkímélő populáció-
szabályozása**

című PhD doktori értekezésének

2008. július 16-án de. 10.30 órakor

tartandó nyilvános vitájára.

Témavezető: Pénzes Béla, CSc

Helyszín: Budapesti Corvinus Egyetem,

1118 Bp., Villányi út 35-43. „K” épület III. em., KLUBTEREM

A Bíráló Bizottság összetétele:

Elnöke: Papp János, DSc

Tagjai:

Hrotkó Károly, DSc

Nagy Géza, PhD

Sáringer Gyula, MHAS

Kuroli Géza, DSc

Opponensek:

Balázs Klára, PhD

Voigt Erzsébet, CSc

Titkár: Nagy Géza, PhD

Az értekezés megtekinthető

**a Budapesti Corvinus Egyetem Budai Entz Ferenc Könyvtárában és Levéltárban
(Budapest, XI., Villányi út 35-43. K. ép. I. em.),**

elektronikus változata a <http://phd.lib.uni-corvinus.hu/301/cimen>

*A nyilvános vitában minden jelenlévő részt vehet
és írásban előzetesen is észrevételt tehet*

*Dr. Papp János sk
egyetemi tanár
Doktori Iskola Vezetője*

Vesszőpusztulást okozó málnakártevők környezetkímélő populáció-szabályozása

Magyarország kedvező környezeti adottságai megteremtik a lehetőséget a kiváló minőségű málna gyümölcs előállítására. A korszerű termesztésnek azonban alapvető feltétele a megfelelő szakismeret és a különböző technológiai elemek folyamatos fejlesztése. Ennek részeként munkám során célul tűztem ki a málna integrált védelmében felhasználható azon módszerek és eljárások kutatását, melyek beilleszthetők a kultúra két, fontos kártevője, a málnavessző-szúnyog [*Resseliella theobaldi* (Barnes)] és a málna-karcsúdíszbogár [*Agrilus cuprescens* (Ménétriés)] populációinak hatékony szabályozását megvalósító rendszerbe.

2003 és 2007 között felvételezéseket végeztem több magyarországi málnaültetvényben, hogy feltérképezsem azokat a parazitoid fajokat, melyek képesek az említett vesszőkártevők népességének korlátozására. Emellett szakirodalmi adatok feldolgozásával és specialisták segítségével feltártam a málnavessző-szúnyog és a málna-karcsúdíszbogár potenciális parazitoidjainak körét. Kimutattam, hogy hazánkban előbbi kártevő esetén az *Aprostocetus epicharmus* (Walker), míg utóbbinál a *Tetrastichus heeringi* Delucchi fajnak van kiemelt jelentősége. Megállapítottam továbbá, hogy mindkét hasznos rovar a gazdaszervezetnél később rajzik, így lehetőség nyílik parazitoidkímélő növényvédelmi technológia megvalósítására.

A málnavessző-szúnyog elleni célzott védekezéshez nélkülözhetetlen a kártevő pontos rajzásdinamikájának ismerete. Táblaszinten kivitelezhető rajzásmegfigyelést tesz lehetővé a Nagy-Britanniában kifejlesztett, és Magyarországon elsőként kísérleteimben tesztelt szexferomoncsapda. A fogási eredmények alapján megállapítható, hogy hazánkban a málnavessző-szúnyognak legalább három nemzedéke képes kifejlődni. Az első és második generáció éles elkülönülése, valamint a málna fenológiai állapota miatt szükség esetén a tavaszi időszakban javasolható a rovarölő szerek kezelése a kártevő ellen, azonban hangsúlyozandó, hogy magyarországi körülmények között a kémiai védekezés a málnavessző-szúnyog ellen általában nem indokolt.

A kedvező termőhely megválasztásán túlmenően a málnavessző-szúnyoggal szemben megfelelő ellenállóságot mutató fajták használatával is fejleszthető a málna integrált védelme. Megállapítottam, hogy a kártevővel szemben a *Fertődi zamatos* és a *Tulameen* hasonlóan jó ellenállósággal rendelkezik, melynek kérgük kismértékű leválása lehet az egyik magyarázata.

A málnavessző-szúnyoggal szembeni védekezési módszerek fejlesztésének új irányvonalát jelenthetik a tápnövényválasztás háttérét vizsgáló kísérletek is, mely kutatási irányon elindulva pedig sikeresen meghatároztam a málnasarj aromaszpektrumát.